

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Держгеокадастру

23.12.2021 № 603

(у редакції наказу Держгеокадастру

від 10.09.2025 № 438)

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖГЕОКАДАСТРУ
У СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

1. Головне управління Держгеокадастру у Сумській області (далі – Головне управління) є територіальним органом Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру та їй підпорядковане.

Голова обласної державної адміністрації координує діяльність Головного управління і сприяє у виконанні покладених на Головне управління завдань.

2. Головне управління у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства, дорученнями Прем'єр-міністра України, наказами Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України, наказами Держгеокадастру, дорученнями Голови Держгеокадастру та його заступників, актами місцевої державної адміністрації та органів місцевого самоврядування, а також цим Положенням.

3. Завданням Головного управління є реалізація повноважень Держгеокадастру на території Сумської області.

4. Головне управління відповідно до покладених на нього завдань:

1) розробляє та подає Голові Держгеокадастру пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України;

2) подає Голові Держгеокадастру пропозиції щодо розроблення:

нормативно-технічних документів, стандартів, норм і правил у сфері земельних відносин, топографо-геодезичної і картографічної діяльності, національної інфраструктури геопросторових даних в установленому законодавством порядку;

стандартів і технічних регламентів у сфері Державного земельного кадастру відповідно до закону, а також щодо порядку створення та актуалізації картографічних матеріалів, кадастрових класифікаторів, довідників та баз даних;

плану заходів Держгеокадастру в частині організації виконання загальнодержавних топографо-геодезичних і картографічних робіт;

3) надає адміністративні послуги згідно із законом у відповідній сфері;

4) здійснює державний геодезичний нагляд за топографо-геодезичною і картографічною діяльністю;

5) здійснює заходи щодо вдосконалення порядку ведення обліку і підготовки звітності з регулювання земельних відносин, використання та охорони земель;

6) погоджує виконання робіт із знесення або перезакладки геодезичних пунктів;

7) готує пропозиції щодо припинення відповідно до законодавства топографо-геодезичних і картографічних робіт, які проводяться з порушенням стандартів, інструкцій, норм і правил;

8) бере участь в організації забезпечення дотримання режиму охорони геодезичних пунктів, аналізує їх стан збереження;

9) бере участь у проведенні картографічного моніторингу території України, включаючи шельфову зону та населені пункти;

10) бере участь у розбудові інформаційної взаємодії держателів геопросторових даних та розвитку національної інфраструктури геопросторових даних;

11) бере участь у заходах із забезпечення функціонування та розвитку державної геодезичної мережі;

12) здійснює ведення Державного земельного кадастру, інформаційну взаємодію Державного земельного кадастру з іншими інформаційними системами в установленому порядку;

13) організовує виконання робіт із землеустрою та оцінки земель, що проводяться з метою внесення відомостей до Державного земельного кадастру;

14) здійснює державну реєстрацію земельних ділянок, обмежень у їх використанні та скасування такої реєстрації;

15) веде поземельні книги та видає витяги з Державного земельного кадастру про земельні ділянки;

16) розпоряджається землями державної власності сільськогосподарського призначення в межах, визначених Земельним кодексом України, на території області;

17) вносить у встановленому порядку пропозиції щодо розпорядження землями державної та комунальної власності, встановлення меж області, району, міста, району в місті, села і селища, регулювання земельних відносин;

18) бере участь у розробленні та виконанні галузевих, регіональних та місцевих програм з питань регулювання земельних відносин, раціонального використання земель, їх відтворення та охорони, встановлення меж області, району, міста, району в місті, села і селища;

19) забезпечує підготовку та здійснення організаційних, економічних, екологічних та інших заходів, спрямованих на раціональне використання та охорону земель, їх захист від шкідливого антропогенного впливу, дотримання режиму використання земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, інших територій;

20) організовує виконання робіт, пов'язаних з проведенням земельної реформи;

21) забезпечує інформаційне та методичне проведення землепорядних, землеоціночних робіт, вживає організаційних заходів щодо проведення земельних торгів;

22) здійснює землеустрій, зокрема забезпечує проведення державної інвентаризації земель та земельних ділянок усіх форм власності;

23) вносить до органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування пропозиції щодо використання коштів, які надходять у порядку відшкодування втрат лісогосподарського виробництва;

24) забезпечує створення, формування і ведення регіонального та місцевого фонду документації із землеустрою та оцінки земель;

25) проводить відповідно до законодавства моніторинг земель та їх охорону;

26) організовує та здійснює державний контроль за використанням та охороною земель усіх категорій та форм власності:

у частині додержання вимог земельного законодавства щодо використання та охорони земель за:

додержанням органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами вимог земельного законодавства та встановленого порядку набуття і реалізації права на землю;

виконанням вимог щодо використання земельних ділянок за цільовим призначенням;

додержанням вимог земельного законодавства в процесі укладання цивільно-правових договорів, передачі у власність, надання у користування, в тому числі в оренду, вилучення (викупу) земельних ділянок;

веденням державного обліку і реєстрації земель, достовірністю інформації про земельні ділянки та їх використання;

розміщенням, проектуванням, будівництвом та введенням у дію об'єктів, що негативно впливають або можуть вплинути на стан земель;

виконанням комплексу необхідних заходів щодо захисту земель від ерозії, селів, підтоплення, заболочування, вторинного засолення, переосушення, ущільнення, псування, забруднення, засмічення відходами, заростання бур'янами, чагарниками та дрібноліссям;

додержанням строків своєчасного повернення тимчасово зайнятих земельних ділянок та обов'язкового виконання заходів щодо приведення їх у стан, придатний для використання за призначенням;

виконанням умов зняття, збереження і використання родючого шару ґрунту під час проведення гірничодобувних, геологорозвідувальних, будівельних та інших робіт, пов'язаних з порушенням ґрунтового покриву,

своєчасного проведення рекультивації порушених земель в обсягах, передбачених робочим проєктом землеустрою;

додержанням правил, встановленого режиму експлуатації протиерозійних, гідротехнічних споруд, збереженням захисних насаджень і межових знаків;

додержанням встановленого законодавством порядку визначення та відшкодування втрат лісгосподарського виробництва;

додержанням строків розгляду заяв чи клопотань щодо набуття і реалізації прав на землю;

у частині родючості ґрунтів за:

змінюю показників якісного стану ґрунтів у результаті проведення господарської діяльності на землях сільськогосподарського призначення;

своєчасним проведенням підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності заходів щодо збереження, відтворення та підвищення родючості ґрунтів;

у частині проведення планових та позапланових перевірок за:

об'єктом державного контролю;

суб'єктами господарювання;

відповідністю власників земельних ділянок сільськогосподарського призначення вимогам, визначеним статтею 130 Земельного кодексу України, у випадках та у порядку, визначених законодавством у сфері здійснення державного контролю за використанням та охороною земель;

27) обстежує земельні ділянки, які підлягають рекультивації, та обстежує земельні ділянки, яким заподіяна шкода внаслідок їх самовільного зайняття, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, псування земель, порушення режиму, нормативів і правил їх використання;

28) бере участь у роботі комісій при прийнятті в експлуатацію меліоративних систем і рекультивованих земель, захисних лісонасаджень, протиерозійних гідротехнічних споруд та інших об'єктів, які споруджуються з метою підвищення родючості ґрунтів та забезпечення охорони земель;

29) вносить у встановленому порядку до органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування клопотання щодо:

приведення у відповідність із законодавством прийнятих ними рішень з питань регулювання земельних відносин, використання та охорони земель;

обмеження або зупинення освоєння земельних ділянок у разі розробки корисних копалин, у тому числі торфу, проведення геологорозвідувальних, пошукових та інших робіт з порушенням вимог земельного законодавства;

припинення будівництва та експлуатації об'єктів у разі порушення вимог земельного законодавства до повного усунення виявлених порушень і ліквідації їх наслідків;

припинення права користування земельною ділянкою відповідно до закону;

30) письмово звертається до відповідної кваліфікаційної (екзаменаційної) комісії про позбавлення сертифікованого інженера-землевпорядника, інженера-геодезиста кваліфікаційного сертифіката (припинення його дії) і про позбавлення оцінювача з експертної грошової оцінки земельних ділянок – кваліфікаційного свідоцтва оцінювача з експертної грошової оцінки земельних ділянок (припинення його дії);

31) складає протоколи про адміністративні правопорушення та розглядає справи про адміністративні правопорушення, накладає адміністративні стягнення;

32) розраховує розмір шкоди, заподіяної внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, псування земель, порушення режиму, нормативів і правил їх використання, та вживає заходів до її відшкодування щодо земель державної власності сільськогосподарського призначення в установленому законодавством порядку;

33) подає позов про конфіскацію земельної ділянки у випадках, визначених законом;

34) подає пропозиції до Держгеокадастру щодо фінансування заходів з охорони земель;

35) вживає відповідно до закону заходів щодо повернення самовільно зайнятих земельних ділянок їх власникам або користувачам;

36) звертається до суду з позовами про визнання недійсними угод, укладених із порушенням встановленого законом порядку купівлі-продажу, ренти, дарування, застави, обміну земельних ділянок державної, комунальної власності;

37) здійснює розгляд звернень громадян з питань, віднесених до компетенції Держгеокадастру;

38) здійснює інші повноваження, визначені законом.

5. Головне управління з метою організації своєї діяльності:

1) забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, здійснення заходів щодо запобігання корупції і контроль за їх реалізацією в Головному управлінні;

2) забезпечує ефективне, результативне і цільове використання бюджетних коштів;

3) організовує планово-фінансову роботу, здійснює контроль за використанням фінансових і матеріальних ресурсів, забезпечує організацію та вдосконалення бухгалтерського обліку;

4) забезпечує доступ до публічної інформації, що перебуває у його володінні;

5) забезпечує в межах своїх повноважень реалізацію державної політики щодо захисту інформації та кіберзахисту;

6) забезпечує в межах своїх повноважень виконання завдань з мобілізаційної підготовки та мобілізаційної готовності держави;

7) організовує ведення діловодства та архіву відповідно до встановлених правил.

6. Посадові особи Головного управління, які є державними інспекторами у сфері державного контролю за використанням та охороною земель і додержанням вимог законодавства про охорону земель, у межах своїх повноважень мають право:

безперешкодно обстежувати в установленому законодавством порядку земельні ділянки, що перебувають у власності та користуванні юридичних і фізичних осіб, перевіряти документи щодо використання та охорони земель;

давати обов'язкові для виконання приписи з питань використання та охорони земель і дотримання вимог законодавства про охорону земель відповідно до їх повноважень, а також про зобов'язання приведення земельної ділянки у попередній стан у випадках, установлених законом, за рахунок особи, яка вчинила відповідне правопорушення, з відшкодуванням завданих власнику земельної ділянки збитків;

складати акти перевірок чи протоколи про адміністративні правопорушення у сфері використання та охорони земель і дотримання вимог законодавства про охорону земель та розглядати відповідно до законодавства справи про адміністративні правопорушення, а також подавати в установленому законодавством порядку до відповідних органів матеріали перевірок щодо притягнення винних осіб до відповідальності;

у разі неможливості встановлення особи порушника земельного законодавства на місці вчинення правопорушення доставляти його до органів Національної поліції чи до приміщення виконавчого органу сільської, селищної, міської ради для встановлення особи порушника та складення протоколу про адміністративне правопорушення;

звертатися до суду з позовом щодо відшкодування втрат лісогосподарського виробництва, а також повернення самовільно зайнятих чи тимчасово зайнятих земельних ділянок, строк користування якими закінчився;

звертатися до суду з позовом про розірвання договору оренди, емфітевзису, суперфіцію земельної ділянки або договору про встановлення

земельного сервітуту, а також про припинення права постійного користування земельною ділянкою;

викликати громадян, у тому числі посадових осіб, для отримання від них усних або письмових пояснень з питань, пов'язаних з порушенням земельного законодавства;

передавати до органів прокуратури, органів досудового розслідування акти перевірок та інші матеріали про діяння, в яких вбачаються ознаки кримінального правопорушення;

проводити у випадках, установлених законом, фотографування, звукозапис, кіно- і відеозйомку як допоміжний засіб для запобігання порушенням земельного законодавства.

7. Головне управління для виконання покладених на нього завдань має право:

залучати в установленому порядку до виконання окремих робіт, участі у вивченні окремих питань учених і фахівців (за їх згодою), працівників місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками);

одержувати безоплатно від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та їх посадових осіб, а також громадян та їх об'єднань інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання покладених на нього завдань;

скликати наради, утворювати комісії, робочі та експертні групи, проводити наукові конференції, семінари з питань, що належать до його компетенції;

користуватися відповідними інформаційними базами даних державних органів, державною системою урядового зв'язку та іншими технічними засобами.

8. Головне управління під час виконання покладених на нього завдань взаємодіє з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування, а також підприємствами, установами, організаціями на території здійснення повноважень.

9. Головне управління в межах своїх повноважень видає накази організаційно-розпорядчого характеру та накази, які є адміністративними актами.

Накази, які є адміністративними актами, видаються, набирають чинності, виконуються та припиняють дію у порядку, визначеному Законом України «Про адміністративну процедуру».

Акти Головного управління можуть бути скасовані Головою Держгеокадастру повністю чи в окремі частині, у тому числі за дорученням Міністра економіки, довкілля та сільського господарства України, а також

Міністром економіки, довкілля та сільського господарства України у разі відмови Голови Держгеокадастру скасувати такий акт.

10. Головне управління очолює начальник, який призначається на посаду Головою Держгеокадастру за погодженням з Міністром економіки, довкілля та сільського господарства України та звільняється з посади Головою Держгеокадастру відповідно до законодавства про державну службу.

Начальник Головного управління має заступників, які призначаються на посаду Головою Держгеокадастру за погодженням з Міністром економіки, довкілля та сільського господарства України та звільняються з посади Головою Держгеокадастру відповідно до законодавства про державну службу.

Начальник Головного управління є Головним державним інспектором у сфері державного контролю за використанням та охороною земель і додержанням вимог законодавства про охорону земель у відповідній області, а його перший заступник та заступники – відповідно першим заступником та заступниками головних державних інспекторів у сфері державного контролю за використанням та охороною земель і додержанням вимог законодавства про охорону земель у відповідній області.

Керівники структурних підрозділів Головного управління, на яких покладено повноваження щодо виконання інспекційних функцій, є одночасно старшими державними інспекторами у сфері державного контролю за використанням та охороною земель і додержанням вимог законодавства про охорону земель на відповідній території.

Головні спеціалісти, які безпосередньо здійснюють державний нагляд (контроль), є одночасно державними інспекторами у сфері державного контролю за використанням та охороною земель і додержанням вимог законодавства про охорону земель на відповідній території.

11. Начальник Головного управління:

очолює Головне управління, здійснює керівництво його діяльністю, представляє його у відносинах з іншими органами, підприємствами, установами, організаціями, є відповідальним за організацію та результати діяльності;

організовує та забезпечує виконання Головним управлінням Конституції та законів України, указів Президента України та постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України, доручень Прем'єр-міністра України, наказів Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України, наказів Держгеокадастру, доручень Голови Держгеокадастру та його заступників, розпоряджень голови місцевої державної адміністрації;

вносить Голові Держгеокадастру пропозиції щодо визначення пріоритетів роботи Головного управління і шляхів виконання покладених на нього завдань

та подає на затвердження плани роботи Головного управління, погоджені з головою місцевої держадміністрації;

звітує перед Головою Держгеокадастру щодо виконання покладених на Головне управління завдань та планів роботи;

забезпечує в установленому порядку взаємодію з місцевою державною адміністрацією;

здійснює добір кадрів у Головне управління, проводить оцінювання результатів службової діяльності державних службовців;

організовує роботу з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників;

призначає на посади та звільняє з посад відповідно до законодавства про державну службу державних службовців та працівників Головного управління, а керівників та заступників керівників самостійних структурних підрозділів – за погодженням з Держгеокадастром, присвоює їм ранги державних службовців, приймає рішення щодо їх заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності (крім своїх заступників) у порядку, передбаченому законодавством про державну службу;

порушує перед Головою Держгеокадастру питання про присвоєння рангів державних службовців своїм заступникам, а також щодо заохочення та притягнення їх до відповідальності;

вносить Голові Держгеокадастру пропозиції щодо чисельності працівників Головного управління;

підписує накази Головного управління;

розподіляє за погодженням з Головою Держгеокадастру обов'язки між своїми заступниками;

утворює за погодженням з Держгеокадастром в структурі Головного управління структурні підрозділи в областях, районах та містах;

затверджує положення про структурні підрозділи Головного управління і посадові інструкції працівників;

скликає та проводить наради з питань, що належать до його компетенції;

у межах повноважень, передбачених законом, дає обов'язкові для виконання державними службовцями і працівниками Головного управління доручення;

здійснює інші повноваження, визначені законом.

Начальник Головного управління підзвітний та підконтрольний відповідно голові обласної державної адміністрації з питань здійснення повноважень місцевої державної адміністрації.

12. У Головному управлінні для погодженого вирішення питань, що належать до його компетенції, обговорення найважливіших напрямів діяльності може утворюватися колегія.

Рішення колегії можуть бути реалізовані шляхом видання відповідного наказу Головного управління.

Для розгляду наукових рекомендацій та проведення фахових консультацій з основних питань діяльності у Головному управлінні можуть утворюватися інші постійні або тимчасові консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи.

Рішення про утворення чи ліквідацію колегії, інших постійних або тимчасових консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, їх кількісний та персональний склад, положення про них затверджуються начальником Головного управління.

13. Головне управління діє на підставі положення, що затверджується Головою Держгеокадастру.

14. Головне управління утримується за рахунок Державного бюджету України.

Структуру Головного управління затверджує Голова Держгеокадастру за погодженням з Міністром економіки, довкілля та сільського господарства України.

Штатний розпис та кошторис Головного управління затверджує Голова Держгеокадастру.

Чисельність працівників Головного управління затверджує Голова Держгеокадастру в межах граничної чисельності працівників, визначеної Кабінетом Міністрів України для територіальних органів Держгеокадастру.

15. Головне управління утворюється в порядку, передбаченому статтею 21 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади».

16. Головне управління є юридичною особою публічного права, має самостійний баланс, рахунки в органах Казначейства, печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням.

В. о. Голови

Дмитро МАКАРЕНКО